

ผ่าตัดปลูกถ่ายไต

ชีวิตใหม่ของผู้ป่วยไตวาย

ในยุคสมัยที่ประชาชนเข้าถึงการรักษา
ทางการแพทย์ได้ดีขึ้น อายุขัยของ
ประชากรไทยยาวขึ้น เราพบผู้ป่วยที่มี
ปัญหาไตวายมากขึ้น การแพทย์ในปัจจุบัน
ได้มอบทางเลือกให้ผู้ป่วยที่มีภาวะไตวาย
มีโอกาสดำรงชีวิตปกติอีกครั้ง

ไตวายสามารถเกิดได้จากหลายสาเหตุ ผู้ป่วยหลายรายไตวายตั้งแต่วัยเด็ก จากความผิดปกติแต่กำเนิด และไม่เคยมีโอกาสนำชีวิตอย่างเด็กปกติในวัยเดียวกัน เพราะต้องได้รับการฟอกเลือด หรือล้างไตตลอดเวลา นอกจากนี้

ยังมีสาเหตุอื่นอีกมากมาย ที่ทำให้ไตทำงานผิดปกติ หรือไตวายได้ อาทิ นิ่ว มะเร็งไต เบาหวาน ความดันโลหิตสูง การใช้ยาต่อเนื่องโดยไม่ปรึกษาแพทย์ ฤทธิ์น้ำในไต เป็นต้น เรียกว่าภาวะไตวาย เป็นโรคภัยเกิดขึ้นได้กับคนทุกเพศทุกวัย

“การปลูกถ่ายไต ได้รับการยอมรับ ว่าเป็นการรักษาที่ดีที่สุดสำหรับผู้ป่วยไตวาย” ผู้ป่วยที่ได้รับการปลูกถ่ายไตนั้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน สามารถกลับไปใช้ชีวิตประจำวัน หรือทำงานได้ตามปกติอีกครั้ง ผู้ป่วยที่มีภาวะไตเสื่อม สามารถ

ขอคำปรึกษาเรื่องการปลูกถ่ายไตได้ ตั้งแต่ก่อนที่จะเกิดภาวะไตวาย เพื่อเข้ารับการประเมินความเสี่ยงและเตรียมความพร้อมสำหรับการผ่าตัดปลูกถ่ายไต

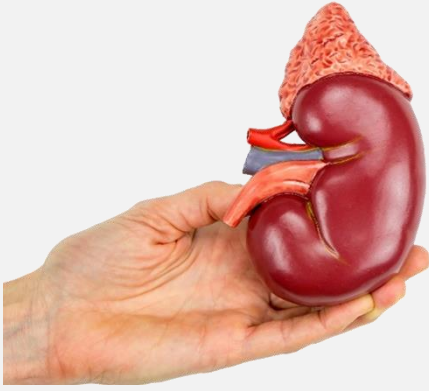

ไตที่ได้รับการปลูกถ่ายนั้น จะทำงานได้ดีและมีอายุการทำงานต่างกันไป ขึ้นกับสุขภาพของผู้บริจาคไต รวมถึงความเข้ากันได้ของผู้ให้และผู้รับไตตามปกติไตที่ได้จากผู้บริจาคที่มีความเกี่ยวข้องทางสายเลือดกันจะทำงานได้ดีหลังปลูกถ่ายทันทีและมี

อายุการทำงานที่ยืนยาวที่สุด แพทย์จึงมักแนะนำการผ่าตัดปลูกถ่ายไตจากผู้ให้ที่เป็นคนในครอบครัว เพื่อผลลัพธ์ที่ดีแก่ผู้ป่วย การปลูกถ่ายไตลักษณะนี้สามารถทำได้ตั้งแต่ผู้รับไตยังไม่เริ่มฟอกไต เนื่องจากการฟอกไตเป็นระยะเวลานาน อาจส่งผลกระทบต่อร่างกายและคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยในระยะยาว

ด้วยความก้าวหน้าทางการแพทย์ในปัจจุบัน ทำให้การผ่าตัดปลูกถ่ายไตจากผู้บริจาคที่มีความเกี่ยวข้องทางสายเลือดมีความปลอดภัยสูง แพทย์สามารถอาศัยการผ่าตัดผ่านกล้องเพื่อนำไตออกจากร่างกายของผู้บริจาคก่อนนำไปใส่ให้ผู้ป่วยไตวาย ด้วยความทันสมัยของอุปกรณ์ และความชำนาญของทีมรักษา ผู้บริจาคไตสามารถกลับบ้านได้อย่างรวดเร็วภายหลังผ่าตัดเพียง 2-3 วัน การฟื้นตัวเป็นไปอย่างรวดเร็ว สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างรวดเร็วไม่กีดสัปดาห์หลังการบริจาค

ไตจากผู้ให้ ที่ไม่เกี่ยวข้องทางสายเลือด หรือ ผู้ป่วยสมองตายนั้น จัดว่ามีความสำคัญมากเช่นกัน ผู้ป่วยไตวายเกือบทั้งหมดนั้น มีโอกาสใหม่ในชีวิตอีกครั้ง จากผู้บริจาคและครอบครัวที่ได้มอบอวัยวะ เพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่นโดยในแต่ละปี มีผู้ป่วยไตวาย ในเมืองไทยหลายร้อยราย ได้รับโอกาสปลูกถ่ายไต

รวมไปถึง หัวใจ ปอด ตับ ตับอ่อน จากผู้ที่บริจาคอวัยวะแก่สภากาชาดไทย ซึ่งคอยทำหน้าที่ จัดสรรทีมแพทย์ปลูกถ่าย เพื่อรับอวัยวะจากผู้บริจาคที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ หรือ โรคสมอง ทำการเก็บรักษาไตด้วยความเย็น จัดสรรและนำไปปลูกถ่ายกับผู้รับที่เหมาะสม ด้วย กระบวนการคัดเลือกที่เป็นธรรม ไตที่ได้รับการเก็บรักษาอย่างเหมาะสม สามารถอยู่นอก ร่างกายของผู้รับได้ประมาณ 24 ชั่วโมง ก่อนการนำไปปลูกถ่าย

ผู้บริจาคอวัยวะท่านหนึ่ง สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยได้มากกว่าหนึ่งคนเสมอการบริจาค อวัยวะนี้เป็นการบริจาคโดยสมัครใจของผู้ป่วย ญาติ และสมาชิกในครอบครัว การบริจาค สามารถทำได้ทันทีที่โรงพยาบาลทุกแห่ง โดยแพทย์ที่ดูแลจะทำการตรวจเพื่อยืนยันภาวะ สมองตายด้วยวิธีการแพทย์ แจ้งผลการตรวจกับทางสภากาชาด และทำการดูแลความ พร้อมของผู้บริจาคให้พร้อมกับการผ่าตัดต่อไปเรื่องน่ายินดีเรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้นในปี 2561 ที่ ผ่านมาคือการผ่าตัดปลูกถ่าย หัวใจ ตับ และไต ให้กับผู้ป่วยรายเดียวสำเร็จเป็นครั้งแรกของ ทวีปเอเชีย เกิดขึ้นที่ประเทศไทย

การปลูกถ่ายไตเป็นการรักษาที่ถือว่าซับซ้อนต้องอาศัยทีมปลูกถ่ายไตที่มีความ ขำนาญให้การตรวจประเมินก่อน ระหว่าง และหลังผ่าตัด ตรวจติดตามดูแลต่อเนื่องระยะ ยาว เพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่ทั้งผู้ให้และผู้รับไต จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุดและปลอดภัย ที่สุดเมื่อตัดสินใจรับการปลูกถ่ายไต

บทความโดย นพ.ฐิติภัท หาญสมวงศ์
ผู้เชี่ยวชาญ สาขาศัลยศาสตร์ยูโรวิทยา
ราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย

